

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาผล การทดลองใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ วิธีการสร้างหนังสือนิทานและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire)

1.2 สร้างหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 เล่ม และแผนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) เพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือนิทาน จำนวน 6 แผน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะแล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

1.3 หาความเหมาะสมในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) และแผนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.4 หาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการนำหนังสือนิทานไปทดลองใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการทดลองใช้หนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1 กำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการหา

ประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 30 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเจริญผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 19 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2.2 ดำเนินการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยสังเกตพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะก่อนการจัดกิจกรรม หลังจากนั้นจึงจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านเจริญผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 19 คน โดยดำเนินการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) เป็นเวลา 12 วัน ในระหว่างวันที่ 2 พฤศจิกายน ถึง 11 ธันวาคม 2552 รวม 6 แผน และดำเนินการสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะ หลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) จำนวน 6 เล่ม โดยใช้เครื่องมือฉบับเดียวกันกับที่ใช้ประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรม

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะและเปรียบเทียบค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโลเฟร์ (Paulo Freire) โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

1. หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 เล่ม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และหนังสือนิทานมีประสิทธิภาพ E_1 อยู่ระหว่าง 77.22-78.61 และ E_2 อยู่ระหว่าง 77.00-78.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) มีระดับจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับสูง
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) มีจิตสาธารณะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 เล่ม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และหนังสือนิทานมีประสิทธิภาพ E_1 อยู่ระหว่าง 77.22-78.61 และ E_2 อยู่ระหว่าง 77.00-78.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ น่าจะเนื่องมาจากหนังสือนิทานได้ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาทุกขั้นตอนอย่างมีระบบ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหนังสือนิทาน แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ แนวคิดกระบวนการสร้างจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) มีการกำหนดสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์ที่ชัดเจนและเขียนเนื้อหาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์กำหนดแล้วนำแนวคิด ต่าง ๆ มาสังเคราะห์ สร้างหนังสือนิทาน

ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของหนังสือนิทานที่มีกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการสร้างจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจากให้เด็กได้เรียนรู้ถึงปัญหาสังคมและความเป็นอยู่ของตนเองแล้วนำปัญหาที่ตนเองพบร่วมกันแก้ปัญหา พุดคุยสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดซึ่งกันและกันเชื่อมโยงประสบการณ์ในการสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังจิตสาธารณะ ให้นักเรียนมีการฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม มีการพัฒนาการทางความคิดและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นักเรียนสามารถนำหลักการ แนวคิดจากหนังสือนิทานไปประยุกต์ใช้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับการเรียนรู้ตามกระบวนการสร้างจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 Codification เป็นการเสนอสถานการณ์ที่เป็นจริงให้แก่ผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 Decoding เป็นการถอดความหมายจากสถานการณ์ออกมา โดยวิธีการสนทนาพาที แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ขั้นตอนที่ 3 การสอนให้รู้หนังสือ เป็นการสอนอ่านคำต่าง ๆ โดยแสดงภาพและคำ นอกจากนี้หนังสือนิทานและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรม ยังผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญและผ่านการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องทุกประเด็นตามข้อเสนอแนะ ทั้งยังผ่านการทดลองใช้เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะและปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้หนังสือ มีการแก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องและปัญหาที่พบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เป็นผลให้หนังสือนิทานมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้

ตอนที่ 2 ผลการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) มีระดับจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับสูง น่าจะเนื่องมาจากหนังสือนิทานสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจของมนุษย์ และความฉลาดทางสติปัญญาของเด็กให้สูงขึ้น แสดงว่า หนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปทดลองใช้ได้จริง และมีกระบวนการสร้างจิตสำนึกที่ใช้เสริมสร้างจิตสาธารณะอย่างมีขั้นตอน แต่ละขั้นตอนของหนังสือนิทานและแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง ค้นพบสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยตนเองและแสดงออกจากความรู้สึกและนึกคิดของตนเอง ซึ่งเป็นการซึมซับจากภายใน จึงทำให้ระดับจิตสาธารณะของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช (2552) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงจากภายใน ซึ่งการเรียนรู้ จากชีวิตจริงโดยมีพี่เลี้ยงที่ดีคอยกระตุ้น คอยตั้งคำถาม ให้คิด วิเคราะห์ จากสิ่งที่ได้สัมผัสคิดลงไป ให้เชื่อมโยงให้ลึกจะเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ไม่ต้องท่อง แต่ผู้เรียนสามารถจดจำไปตลอดชีวิต

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือนิทานเสริมสร้าง จิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) มีจิตสาธารณะหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 น่าจะเนื่องมาจากกระบวนการสร้างหนังสือ นิทาน ในชั้นที่ 1 นักเรียนได้พบสิ่งที่เกิดปัญหาจากการไม่มีจิตสาธารณะของบุคคล ทำให้นักเรียน เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง อีกทั้งชั้นที่ 2 การให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของตนเองและบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น และในชั้นที่ 3 การสอนให้นักเรียนฝึก อ่าน เขียน และขยายความคำเหล่านั้นไปสู่เรื่องเศรษฐกิจและสังคม ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ของนักเรียน ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเองและชุมชนมากยิ่งขึ้น นักเรียนอยากเป็น บุคคลที่ดี ที่ทำให้ชุมชนของตนเองเจริญและมีความสุข ทำให้เกิดจิตสำนึกรักบ้านเกิดและซึมซับ การมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า หนังสือนิทานเสริมสร้าง จิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สามารถทำให้นักเรียน มีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้หนังสือนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ อินธิสาร (2551, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษารายงานการพัฒนาหนังสือภาพนิทานชุดส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ สำหรับเด็กปฐมวัย มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบ การรับรู้คุณธรรม จริยธรรม 8 ประการหลังการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการสูงกว่าก่อนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการนำหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรใช้หนังสือนิทานควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire)

2. นักเรียนต้องมีสภาพสังคม ความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหนังสือ นิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) นักเรียน จะได้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

3. ในการใช้หนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามกระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับความสามารถและสภาพแวดล้อมของนักเรียน

4. จากการสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ต้องใช้เวลาเสริมสร้าง จิตสาธารณะนานพอสมควร ดังนั้นครูผู้สอนควรใช้หนังสือนิทานหลาย ๆ เรื่อง ในการที่จะให้ นักเรียนได้เรียนรู้หรือครูควรสร้างหนังสือนิทานเสริมสร้างจิตสาธารณะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและควรสังเกตทุกระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินระดับ จิตสาธารณะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้หนังสือนิทาน ผู้วิจัยได้พบว่านักเรียน มีจิตสาธารณะมากขึ้น มีการดูแลและใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม วางสิ่งของไว้ที่เดิม อย่างเป็นระเบียบและทิ้งขยะได้ถูกที่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยในการพัฒนาหนังสือนิทาน เกี่ยวกับจิตสาธารณะตาม กระบวนการจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire) ด้านความมีระเบียบวินัย
2. ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับความคงทนของจิตสาธารณะของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาและวิจัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น เช่น การเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน(Problem - Based Learning)และการเรียนรู้โดยการค้นพบ(Discovery Approach) สำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จริง จากปัญหาที่หลากหลาย

4. จิตสาธารณะที่อยู่ในระดับปานกลาง ครูควรดูแลและใส่ใจ ปลูกฝังและจัดกิจกรรม มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้มีจิตสาธารณะในเรื่องการใช้ของส่วนรวม การทำงานในหน้าที่ การรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นและการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้อุปกรณ์ของส่วนรวมสูงขึ้น